

Skatteministeriet

26. juni 2018
J.nr. 2018 - 1795

Til Folketinget – Skatteudvalget

Vedrørende B 89 - Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgifter på tobak.

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 3 af 31. maj 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marlene Borst Hansen (RV).

Karsten Lauritzen

/ Kristina Astrup Blomquist

Spørgsmål

Vil ministeren uddybe, hvilket fagligt belæg der ligger til grund for svaret på spørgsmål 2, hvor ministeren skriver følgende: ”Forhøjelserne skønnes samlet at være forbundet med et samfundsøkonomisk tab, idet de positive helbredseffekter ved et lavere forbrug skønnes at være mindre end de skønnede omkostninger.” Hvad anslår Skatteministeriet f.eks., at de samfundsøkonomiske gevinster som følge af positive helbredseffekter er ved, at prisen for en gennemsnitlig pakke cigaretter forøges til 90 kr.?

Svar

Skatteministeriet har netop offentliggjort *Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*, der belyser forskellige emner inden for skatte- og afgiftsområdet, herunder bl.a. grænsehandel og afgifter på nydelsesmidler.

I *Skatteøkonomisk Redegørelse 2018* er der redegjort nærmere for de samfundsøkonomiske effekter ved en afgiftsændring, som kan opdeles på følgende elementer:

- Forbrugsforvridning.
- Grænsehandelsforvridning.
- Eksterne omkostninger (eksternaliteter).

Såfremt de skønnede øgede forvridningsomkostninger (forbrugs- og grænsehandelsforvridning) ved en afgiftsforhøjelse overstiger de skønnede mindskede eksterne omkostninger (eksternaliteter), skønnes afgiftsændringen samlet set at medføre et samfundsøkonomisk tab. Et samfundsøkonomisk tab vil således kunne tolkes som den negative virkning, det konkrete tiltag i sidste ende har på den samlede samfundsøkonomiske velfærd.

De samfundsøkonomiske virkninger af en afgiftsændring er således ikke identiske med de provenumæssige virkninger for staten, men omfatter også de afledte virkninger for borgerne.

Ved en afgiftsforhøjelse svarende til en gennemsnitspris på 90 kr. pr. 20 stk. cigaretter kan disse effekter med betydelig usikkerhed samlet set skønnes at udgøre et samfundsøkonomisk tab på ca. 5,5 mia. kr., *jf. tabel 1*.

Tabel 1. Skønnede samfundsøkonomiske effekter ved en afgiftsforhøjelse svarende til en gennemsnitspris på 90 kr. pr. 20 stk. cigaretter

	Mia. kr.
Samfundsøkonomisk effekt i alt	-5,5
- heraf helbred	7,9
- heraf forbrugsforvridning	-7,2
- heraf grænsehandelsforvridning	-6,2

Kilde: Skatteministeriet.

En forhøjelse af cigaretafgifterne vil indebære et umiddelbart merprovenu for staten (inkl. virkning af tilbageløb og arbejdsudbud), som dog umiddelbart modsvares af et tab for borgeren, og som dermed ikke umiddelbart indebærer et tab eller en gevinst i et samlet samfundsøkonomisk perspektiv. Ved beregning af de samfundsøkonomiske effekter lægges således til grund, at der sker en modgående nedsættelse af en skat eller en anden afgift med samme fordelingsprofil, hvorved arbejdsudbuddet ikke påvirker den samfundsøkonomiske beregning. Således tager den samfundsøkonomiske beregning udgangspunkt i de isolerede effekter af ændringen i afgiften.

Det bemærkes, at der er væsentlig usikkerhed forbundet med at skønne over de samfundsøkonomiske effekter og provenuvirkningerne, særligt for så store afgiftsændringer.

Eksternalitetsomkostningerne ved rygning er vanskelige at kvantificere. Skatteministeriet har gennem en årrække antaget, at helbredsomkostningerne udgør godt 2 kr. pr. cigaret på baggrund af en opgørelse af de samlede omkostninger ved rygning fra Statens Institut for Folkesundhed fordelt på sundhedsvæsnets nettoomkostninger og det samfundsøkonomiske produktionstab.

Såfremt den foreslåede forhøjelse svarende til 90 kr. pr. 20 stk. cigaretter i ovenstående opgørelse skulle være forbundet med en samlet samfundsøkonomisk gevinst, ville det betyde, at eksternaliteten ved tobaksrygning skulle udgøre over 4 kr. pr. cigaret. Det svarer til knap 26 mia. kr. ved det nuværende forbrug.

I den seneste opgørelse over de samlede omkostninger ved rygning er omkostningerne opgjort til ca. 14 mia. kr. fordelt på ekstra omkostninger på 10 mia. kr. til behandling og pleje, ekstra omkostninger på 34 mia. kr. ved tabt produktion samt et sparet fremtidigt offentligt forbrug som følge af tidlig død blandt eksrygere og rygere på 30 mia. kr.¹ Ved det aktuelle forbrug svarer det ligeledes til en omkostning pr. cigaret på godt 2 kr.

¹ Jf. http://www.si-folkesundhed.dk/upload/2016_risikofaktorer_sygdomsbyrden_i_danmark.pdf